

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

РЎЙХАТГА ОЛИНДИ

№ ВМ – 343 - 5А3406 – 2.07

« 1 » Июль **2003 й**

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус

таълим вазирлиги

« 8 » Июль **2003 й**

**БЮДЖЕТЛАРАРО МУНОСАБАТЛАРНИ
ШАКЛЛАНТИРИШ**

**фанидан
ДАСТУР**

**Олий таълимнинг 340000 — «Бизнес ва бошқарув»
таълим соҳасидаги 5А340601 — «Давлат молиясини
бошқариш» магистратура мутахассислиги учун**

Тошкент-2003

Тузувчилар: проф. Воҳобов А.В.,

Тақризчилар: доц. Ҳайдаров Н.,
доц. Алиева Л.

Дастурдан кўзланган мақсад иқтисодий олий ўқув юртлари талабалари учун давлат бюджети, бюджет амалиёти юзасидан зарурий билимларни беришга қаратилган.

Молия тизимида фаолият юритаётган мутахассислар ушбу масалаларнинг назарий-услубий жихатларига муҳтожлик сезадилар.

Иқтисодиётнинг эркинлашуви билан бюджет тизимида жуда кўп ўзгаришлар содир бўлмоқда. Бюджет тизимини шакллантиришнинг ҳуқуқий асослари яратилди ва харажатларни бюджетдан молиялаштиришнинг янги тартиблари жорий этиб борилмоқда. Мазкур ўзгаришлар Давлат бюджета соҳасидан учун малакали мутахассислар тайёрлашни талаб қилмоқда. Мазкур дастур саволлари асосида берилган маърузалар «Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фани бўйича керакли назарий билимларни беришга қаратилган.

Мазкур дастур асосида тақдим этилган маърузалар бюджетлараро муносабатлар билан боғлиқ муаммоларни ечиш учун зарурий амалий кўникмаларни шакллантиришнинг назарий йўналишларини беради.

Program includes the most important theme reflecting the main point of general forms of the Public Finance and is worked out considering all special ties end directions of Masters. Lecture themes, practical studies, seminars and self - educated questions including questions of foreign economic policy and foreign economic affairs of the Republic of Uzbekistan are observed in it. Program consist of list of main and additional literature, economic news - papers and margarines, including also necessary English literature. As an appendices presented list of computer educational programs, internet web - sites and electronic training aids.

Дастур Тошкент Молия институты Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2003 йил 25 апрель, 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистан Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим базирлиги олий ўқув юртлараро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль, 37-сонли мажлис баёни).

Данная программа включает в себя сущность, функции государственного бюджета, особенности бюджетной политики государства, основные формы межбюджетных отношений и предназначена для студентов магистратуры специальности

«Управление государственными финансами», «Управление местными финансами», «Финансы, денежное обращение и кредит», «Финансы предприятий», «Международные финансы», «Финансовый менеджмент», «Ценообразование», и «Международные финансовые отношения» сферы «Бизнес и управление». В программе освещены вопросы современной бюджетной практики Республики Узбекистан, которые отражают суть вопросов лекционных, практических (семинарских) занятий и тем для самообразования. В программе приведен список литературы для изучения предмета на узбекском, русском и английском языках. В конце списка приложен перечень сайтов интернета и компьютерных учебных программ по соответствующим темам курса.

1. СЎЗ БОШИ

Фанни ўқитишнинг мақсади ва вазифалари, бошқа фанлар билан ўзаро боғланиши

«Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фанини ўқитишнинг мақсади - келгусида юқори малакали иқтисодчи-мутахассислар бўлиб етишадиган талабалар учун мамлакат бюджет тизими, молия тизимида унинг ўрни, бюджет тизими бўғинлари ва унинг тузилиши ҳақида назарий билимлар бериш, уларда давлатнинг ҳозирги даврдаги бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари бўйича кўникмалар ҳосил қилишдан иборат. Ушбу мақсаддан келиб чиқиб фан ўз предметини ўргатиш учун қуйидаги вазифаларни қўяди:

- бюджет муносабатларининг ижтимоий-иқтисодий моҳияти ва аҳамиятини ўрганиш;
- бюджет тизими ва унинг бўғинларини ўрганиш;
- Ўзбекистон Республикасида бюджет тизимини бошқаришнинг ташкилий асосларини ўрганиш;
- ҳудудий миқёсда ва давлат бошқаруви даражасида бюджет муносабатларининг амал қишшини ўрганиш;
- чет давлатлар бюджет тизимини бошқариш юзасидан илғор тажрибалар ва хусусияларни ўрганиш;
- давлат бюджет сиёсатининг стратегияTM ва тактикаси, давлат бюджетининг ижтимоий-иқтисодий мазмуни ҳамда уни мустаҳкамлаш имкониятларини ёритиш ;
- жамият ижтимоий-иқтисодий ривожланишида бюджет тизими тараққиётининг аҳамиятини таҳлил қилиш.

«Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фани «Молия», «Давлат молиясини бошқариш», «Халқаро иқтисодий муносабатлар», «Иқтисодий назария», «Давлат молияси», «Чет мамлакатлар молияси» каби фанлардан олинган назарий асосларга таянади.

Шу билан бирга «Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фани қатор махсус фанларни ўзлаштириш учун назарий-услубий асос бўлиб хизмат қилади.

Олий таълим йўналиши ски мутахассислиги давлат таълим стандартига (ДТСга) мувофиқ равишда ўқув фани бўйича билим, кўникма ва малакаларига талаблар

Ушбу фанни ўрганиш жараёнида талабалар тегишли билимга, уқувга ва кўникмаларга эга бўлишлари лозим. Талабалар умумназарий фанлардан олган билимлари билан бир қаторда бюджет-молиявий қонунчилик, оммавий-ахборот воситалари орқали бюджет амалиётидаги кундалик молиявий ўзгаришлардан хабардор бўлишлари лозим. Мазкур фаннинг асосий гояларини тўла ва муваффақиятли ўрганиш учун талабалар бюджет амалиётида мавжуд иқтисодий таҳлил, бюджетни режалаштириш усулларидан фойдалана билишлари лозим.

«Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фанидан олинган билимлар талабаларни олий ўқув юртини тамомлагандан сўнг, бюджет амалиётига оид кундалик фаолиятда учрайдиган долзарб амалий масалаларни ечишда ҳамда бюджет амалиётига дойр адабиётларни ўрганиб малакаларини оширишларида қўл келади.

Амалий, семинар ва лаборатория машғулоти бўйича бажариладиган ишлар миқдорига минимал талаблар

Ишчи ўқув дастурида келтирилган амалий (семинар) машғулоти мавзулари бўйича талабалар тегишли мавзулар бўйича конспектлар олади, рефератлар ва мустақил ишлар тайёрлайди ҳамда амалиёт ўқитувчиси назоратида улар юзасидан оғзаки суҳбатдан ўтади. Ушбу талаблар амалий машғулоти мавзуларида курсив

билан кўрсатилган саволлар бўйича талабаларнинг тўлиқ ўзлаштиришларини белгилайди.

Аудитория машрулоти турларининг соатлар ҳажми (фоизларда) бўйича тавсиялар Олий касбий таълимнинг давлат стандартларида мазкур курсга 54 соат ажратилган. Уларнинг 18 соати маъруза, 18 соати амалий машғулотлар ва 18 соати мустақил таълимдир. Ушбу фан бўйича дарсларни ташкил этиш бир ўқув семестрига мўлжалланган.

Талабалар билимини баҳолаш учун ўтказиладиган назорат тадбирлари миқдори

Ушбу фан бўйича талабаларнинг ўзлаштириш даражаси ўқув рейтинг тизими бўйича жорий, оралик ва якуний баҳолаш натижасида йигилган баллар асосида белгиланади.

Фанни ўқитишнинг бир семестрида икки маротаба жорий, икки маротаба оралик ва бир маротаба якуний баҳолаш амалга оширилади.

Компьютер, информацией ва бошқа замонавий ўқитиш технологияларини қўллаш

Дуидагилар ушбу фанни ўқитиш жараёнида янги технологиялардан фойдаланишнинг асосларини ташкил қилади:

- тегишли ўқув мақсадларини ишлаб чиқиш технологиясининг мавжудлиги;
- тўла ўзлаштириш технологияси кўзда тутилганлиги;
- ўқув мақсадларини назорат (тест) топшириқларига ўтказиш технологияси мавжудлиги;
- «тест топшириқларининг инвариантлиги методологияси ва назарияси» дан фойдаланилиши;
- «муаммоли усул ва ҳақиқатни имитацион моделлаштириш» асосларидан фойдаланилиши;
- таянч ибораларга асосланган ёзма иш орқали назорат ишларини ўтказиш тизимидан фойдаланилиши.

Бу фанни ўқитишда бюджет-молия амалиётига тегишли қонунлар, ҳукумат қарорлари, молиявий ҳисоб-китобларнинг автоматлаштирилган тизими («Молия» АИЖ) дастури, низомлар ва молиявий лойиҳаларни баҳолашнинг ЮНИДО ва "Project expert" компьютер дастурларидан, янги компьютер технологиялардан, тарқатма материаллардан, тестлар тўпламидан ҳам фойдаланиш мумкин.

Ишчи дастурни тузмига оид услубий тавсиялар

Мазкур фан магистратура босқичининг «Давлат маблағларни бошқариш», «Маҳаллий маблантрни бошқариш», «Молия, пул муомаласи ва кредит», «Корхоналар молияси», «Халқаро молия», «Молия менежменти», «Нархларни шакллантириш», «Халқаро молия муносабатлари» мутахассислиги талабаларига тегишли тарзда 3-семестрда ўтилиши мўлжалланган.

Ушбу фан бўйича ишчи дастурлари тузишда:

- фан бўйича магистратура босқичининг тегишли йўналишларига тасдиқланган ўқув режасига мувофиқ ажратилган соатлар ҳисобга олиниши;

- ҳар бир мавзуга оид ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар ҳамда тегишли молиявий қонунчилик асосидаги янги талаб ва ўзгаришлар талабалар эътиборини жалб этадиган даражада берилиши;

- мустақил ўзлаштириладиган мавзулар ва саволлар ажратилиб кўрсатилиши;

Ўқитишнинг илғор технологиялари, дастурий таъминот имкониятлари ҳамда талабалар билими даражасини назорат қилишнинг рейтинг тизими талабларидан келиб чиқувчи вазифалар ёритилиши лозим.

2. ФАН ДАСТУРИ

«Бюджетлараро муносабатларни мувофиқлаштириш» фани бўйича ўқиладиган маърузалар мавзулари

Фаннинг предмети ва мазмуни

Фаннинг предмети, мазмуни ва вазифалари. Курснинг йўналиш ҳамда бошқа махсус фанлар билан боғлиқлиги.

Давлат молияси ҳақидаги фанлар тизимида бюджетлараро муносабатлар

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А. Каримов асарларида Давлат бюджети ва бюджетлараро муносабатлар. Давлат молияси ҳақидаги фанлар тизимида бюджетлараро, муносабатлар. *Ўзбекистон*

Республикасида бюджетлараро муносабатларни ташкил этиш ва бошқаришнинг назарий-одукукий асослари.

Ўзбекистон Республикасида бюджет тузилиши ва бюджетлараро муносабатлар

Ўтиш даври иқтисодиётида бюджет тизимининг роли, ташкилий тамойиллари ва бюджет тизими ҳал этиши зарур булган муаммоларга янги ёндошув. Бюджет тизимларининг шаклланиши, маҳаллий солиққа тортиш ва бюджетлараро муносабатларни ташкил этиш моделлари ва қонуниятлари. *Ўзбекистон Республикасида уқумат бошқарув органлари звенолари ўртасидаги бюджет муносабатлари.*

Республика бюджети ва маҳаллий бюджетларнинг ўзаро алоқалари

Бюджет тизими звеноларининг ўзаро таъсири ва алоқадорлиги -Ўзбекистон Республикасида бюджетлараро муносабатларни ташкил этишнинг янги тури сифатида. *Республика бюджети ва маҳаллий бюджетларнинг бюджет-солиқ сиёсатининг аниқ йўналиши бўйича ўзаро алоқалари. Бюджетлараро муносабатларнинг таркиби ва соулари.* Самарали ва мукамал солиқ сиёсати, бюджетдан молиялаштириш тизими ҳамда молиявий тенглаштириш сиёсатини такомиллаштириш масалалари.

Худудлар иқтисодий потенциални баҳолаш ва улардан фойдаланиш асосида бюджетлараро муносабатларни шакллантириш механизми

Худудлар сиёсати ва бюджет тизимини янги моделининг шаклланиши жараёни. Бюджет тизими звеноларида ўзаро муносабатларнинг шартлари ва аҳамияти. Бюджетлараро муносабатларни такомиллаштиришда маҳаллий ўз-ўзини

бошқаришнинг роли. *Иқтисодий потенциал ва маҳаллий бюджетлар. Ўзбекистон Республикасида бюджет тизимининг янги модели шароитида маҳаллий бюджетларнинг молиявий ижкониятлари.*

Худудлар бюджетлари ўртасида солиқларнинг тақсимланиш механизми

Бюджет тизимини ташкил этишда солиқларнинг роли. Солиқ тизимини шакллантириш ва иқтисодий субъектлар ўртасида қайта тақсимлаш муаммолари. *Худудлар бюджетлари ўртасида солиқларни қайта тақсимлаш.*

Худудлар молиявий ресурслари - иқтисодиётни барқарорлаштириш омили сифатида.

Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солиш асослари. Иқтисодий сиёсатнинг худудий муаммолари. *Иқтисодиётни барқарорлаштириш сиёсатининг зрудудий муаммолари ва унинг молиявий масалалари.*

Икки поғонали бюджет тизимида маҳаллий бюджетларнинг ўзаро боғлиқлиги ва бири-бирини такозо этувчанлиги

Бюджет тизими ва унинг звеноларини ташкил этишнинг ижтимоий-иқтисодий асослари. Бозор ислохотлари шароитида маҳаллий бюджетларни ташкил этиш муаммолари. *Бозор ислохотлари шароитида маҳаллий бюджетлар даромад базасини шакллантириш ва мустақам. Ааш.*

Оралик (локал) бюджетларни ташкил этиш усуллари — маҳаллий иқтисодий сиёсатни амалга ошириш воситаси сифатида

Ҳозирги замон бюджет тизими шароитида маҳаллий (худудий) иқтисодий сиёсатнинг солиқ-бюджет қуролларини шакллантиришнинг методологик жиҳатлари. *Худудлар солиқ-бюджет тизимини такомиллаштиришга концептуал ёндошувлар.*

Худудлар бюджетлари ресурсларини бошқариш тизилини такомиллаштириш

Худудлар бюджет ресурсларини бошқаришнинг методологик ва ҳуқуқий асослари. Худудлар бюджет ресурсларини бошқаришни ташкил этишнинг назарий асослари. *Бюджет ресурсларини бошқариш тизимини ислоз; қилиш тажрибаларини умумлаштириш.* Худудлар бюджети ижросининг ғазначилик усули самарадорлиги.

3. АМАЛИЙ ВА СЕМИНАР МАШҒУЛОТЛАРИ, ЛАБОРАТОРИЯ ИШЛАРИ, ЧИЗМА-ҲИСОБ ИШЛАРИ, КУРС ИШ (ЛОЙИҲА)ЛАРИ МАВЗУЛАРИНИНГ РЎЙХАТИ

Амалий (семинар) машғулотлари мавзулари руйхати

Курснинг предмети ва мазмуни

Курснинг предмети, мазмуни ва вазифалари. Курснинг йўналиш ҳамда Гюшқа махсус фанлар билан боғлиқлиги.

Давлат молияси ҳақидаги фанлар тизимида бюджетлараро муносабатлар

Ўзбекистан Республикаси Президенти И. А. Каримов асарларида Давлат бюджети ва бюджетлараро муносабатлар. Давлат молияси ҳақидаги фанлар тизимида бюджетлараро муносабатлар*. Ўзбекистан Республикасида бюджетлараро муносабатларни ташкил этиш ва бошқаришнинг назарий-ҳуқуқий асослари.

Ўзбекистан Республикасида бюджет тузилиши ва бюджетлараро муносабатлар

Ўтиш даври иқтисодиётида бюджет тизимининг роли, ташкилий тамойиллари ва бюджет тизимини ҳал этиш зарур бўлган муаммоларига янгича ёндошув. Бюджет тизимларининг шаклланиши, маҳаллий солиққа тортиш ва бюджетлараро муносабатларни ташкил этиш моделлари ва қонуниятлари. Ўзбекистон Республикасида ҳукумат бошқарув органлари звенолари ўртасидаги бюджет муносабатлари*.

Республика бюджети ва маҳаллий бюджетларнинг ўзаро алоқалари

Бюджет тизими бўғинларининг ўзаро таъсири ва алоқадорлиги -Ўзбекистан Республикасида бюджетлараро муносабатларни ташкил этишнинг янги тури сифатида. Республика бюджети ва маҳаллий бюджетларнинг бюджет-солиқ сиёсатининг аниқ йўналиши бўйича ўзаро алоқалари*. Бюджетлараро муносабатларнинг таркиби ва соҳалари. Самарали ва мукамал солиқ сиёсати, бюджетдан молиялаштириш тизими ҳамда молиявий тенглаштириш сиёсатини такомиллаштириш масалалари.

ХуАУДлар иқтисодий потенциалини баҳолаш ва улардан фойдаланиш асосида бюджетлараро муносабатларни шакллантириш механизми

Худудлар сиёсати ва бюджет тизимини янги моделининг шаклланиши жараёни. Бюджет тизими звеноларида ўзаро муносабатларнинг шартлари ва

аҳамияти. Бюджетлараро мунособатларни такомиллаштиришда маҳаллий ўз – ўзини бошқаришнинг роли*. Иқтисодий потенциал ва маҳаллий бюджетлар. Ўзбекистон Республикасида бюджет тизимининг янги модели шароитида маҳаллий бюджетлар молиявий имкониятлари.

Худудлар бюджетлари ўртасида солиқларнинг тақсимланиш механизми

Бюджет тизимини ташкил этишда солиқларнинг роли. Солиқ, тизимини шакллантириш ва иқтисодий субъектлар ўртасида қайта тақсимлаш] муаммолари*. Худудлар бюджетлари ўртасида солиқларни қайта тақсимлаш.

Худудлар молиявий ресурслари - иқтисодистни барқарорлаштириш омили сифатида

Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солиш асослари. Иқтисодий сиёсатнинг ҳудудий муаммолари*. Иқтисодиётки барқарорлаштириш сиёсатининг ҳудудий муаммолари ва унинг молиявий масалалари.

Икки поғонали бюджет тизимида маҳаллий бюджетларнинг ўзаро боғлиқлиги ва бири-бирини тақозо этувчанлиги

Бюджет тизими ва унинг бўғинларини ташкил этишнинг ижтимоий-иқтисодий асослари. Бозор ислохотлари шароитида маҳаллий бюджетларни ташкил этиш муаммолари*. Бозор ислохотлари шароитида маҳаллий бюджетлар даромад базасини шакллантириш ва мустаҳкамлаш.

Оралиқ (локал) бюджетларни ташкил этиш усуллари — маҳаллий иқтисодий сиёсатни амалга ошириш курали сифатида

Ҳозирги замон бюджет тизими шароитида маҳаллий (ҳудудий) иқтисодий сиёсатнинг солиқ-бюджет воситаларини шакллантиришнинг методологияси жиҳатлари*. Худудлар солиқ-бюджет тизимини такомиллаштиришга концептуал ёндашувлар.

Худудлар бюджетлари ресурсларини бошқариш **тизимини** такомиллаштириш

Худудлар бюджет ресурсларини бошқаришнинг методологик ва ҳуқуқий асослари. Худудлар бюджет ресурсларини бошқаришни ташкил этишнинг назарий асослари*. Бюджет ресурсларини бошқариш тизимини ислоҳ қилиш тажрибаларини умумлаштириш. Худудлар бюджети ижросининг газначилик усули самарадорлиги.

4. ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Ўқув жараёни давомида талаба тўплаши мумкин бўлган максимал балл 60 га тенг бўлиб, шундан жорий баҳолашга 24,0 балл, орқали баҳолашга 10,0 балл ва якуний баҳолашга 18,0 балл ажратилади. Ёзма иш вариантлар бўйича тузилиб, у ўқув дастурига тўлиқ жараёни келиши таъминланади ва талабаларнинг ўзлаштириш кўрсаткичи, рейтинг асосида баҳоланади.

Жорий ва оралиқ баҳолаш турлари учун фанга белгиланган баллар миқдори ўқув режаси бўйича ҳар семестрда ажратилган соатнинг 70 фоизи доирасида белгиланади. Ўқитилаётган фанга масъул бўлган кафедра қарори билан мавзуларнинг мураккаблиги ва зарурийлигига қараб баллар куйидаги мезонлар асосида қўйилади:

- магистратура тингловчисининг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;
- амалий машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- фан бўйича қонуний ва меъёрий ҳужжатларни конспектлаши; кафедра томонидан белгиланган мавзулар бўйича реферат ёзиши;
- мустақил таълим доирасида берилган назорат ишларини бажариши.

Жорий ва оралиқ баҳолаш турлари ёзма иш ёки бошқа усулларда (оғзаки, тест, ҳимоя ва ҳоказо) ўтказилиши мумкин.

Якуний баҳолашда фан бўйича дастур тўла ўтилгандан сўнг магистратура тингловчисининг билими баҳоланади. Якуний баҳолашга ажратилган баллар миқдори ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 30 фоизи миқдориди белгиланади. Фан бўйича якуний баҳолаш белгиланган тартибда ёзма иш усулида ўтказилади.

Олий таълим муассасаси фанлар учун баҳолаш турларининг ҳар бири бўйича рейтинг балларини ҳисоблаш механизмини ишлаб чиқади ва услубий кенгашда тасдиқлайди.

Семестр ёки ўқув йили давомида ўқитиладиган фан бўйича 55 ва ундан юқори фоизни тўплаган магистратура тингловчиси қониқарли ўқиётган деб ҳисобланади. Фанлар бўйича максимал баллнинг 55 фоиздан кам балл тўплаган магистратура тингловчиси қониқарсиз ўқиётган (академик қарздор) деб ҳисобланади.

Семестр давомида фанлар бўйича тўпланган балл куйидаги ўзлаштириш кўрсаткичи билан баҳоланади:

- 86-100 фоиз (51.6 баллдан 60 баллгача) - "аъло";
- ? 71-85 фоиз (42.6 баллдан 51.0 баллгача) - "яхши";
- ? 55-70 фоиз (33.0 баллдан 42.0 баллгача) - "қониқарли".

Ёзма иш вариантларини баҳолаш мезонлари кафедра мажлисининг баённомалари билан тасдиқланади.

5. ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА- НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ РЎЙХАТИ

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсаткичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон жадвалларда Excel 7,0 пакети билан ишлаш орқали ёрқин намоён этилиши мумкин.

Шу билан бирга талабалар «Право» тизими орқали молиявий қонунчилик янгиликларидан хабардор бўлишлари ва ўқиш жараёнида улардан фойдаланишлари мумкин.

Case Studies: Ўзбекистан Республикаси давлат бюджети макроиқтисодий таҳлилга дойр ва бюджетни режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги хомийлигида "Бюджет-солиқ сиёсат" Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru (Россия Федерацияси менежмент ва бозор академияси "Молия менежменти илмий тадқиқот институти" дастурлари(муаллифлар раҳбари акад. Е.Стоянова)); www.Yandex.ru.; www.rambler.ru.; www.worldbank.org.ru.; www.imf.org.

Компакт диск: Sales information. International Monetary Fund -Publication Services; Exchange Rate Analysis with a Case Study on Poland.

Статистик тўпламлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш кўрсаткичлари. Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисод ва статистика вазирлиги. Т.: 2000, 2001, 2002 й.й.
2. Ўзбекистоннинг иқтисодий йўналишлари. ТАСИС. 2000, 2001, 2002 й.й.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлигининг Давлат бюджетининг ижроси юзасидан йиллик ҳисоботлари. Т.: 2000, 2001, 2002 й.й.

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Каримов И.А. Ўзбекистон: миллий истиқлол, иқтисод, сиёсат, мафкура. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт қафолатлари. - Т.: Ўзбекистон, 1997.
3. Каримов И.А. Ўзбекистон буюк келажак сари. - Т.: Ўзбекистон, 1998.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 30 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг 2003 йилда ижтимоий- иқтисодий тараққиётининг асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари ва давлат бюджетининг параметрлари тўғриси" даги 455-сонли қарори.
5. Ўзбекистон Республикаси молиявий қонунчилиги. - Т.: Ўзбекистон, 2001.
6. Ўзбекистон Республикаси молиявий қонунчилиги. - Т.: Ўзбекистон, 2002.
7. Акрамов Э.А., Таиров А.Э. Экономические реформы Республики Узбекистан. - М.: ТОО «Люкс-арт», 1998.
8. Бюджетная система Российской Федерации. Под ред. проф. М.В. Романовского и проф. О. В. Врублевской. - М.: Юрайт, 2000.
9. Бюджетная система Российской Федерации: Учеб. под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской. - М.: Юрайт, 2000.
10. Бюджетная система Российской Федерации. Учеб. под ред. Г.Б. Поляка. - М.: ЮНИТИ, 2001.
11. Бюджетный федерализм и межбюджетные отношения: проблемы и перспективы развития. -С-Пб.: Кодекс INFO, 2001.
12. Верхолаз М.А. Влияние степени использования экономического потенциала на состояние местных бюджетов. - Белград: Искра, 2000.
13. Гизатуллин Х.Н., Зарипова И.Р. Формирование и проблемы расширения самостоятельности местных бюджетов в условиях рыночных отношений. - Уфа: Институт экономики УрО РАН, 2001.
14. Дмитриев М. Бюджетная политика в современной России. - М.: Московский Центр Карнеги, 2001.
15. Журавлева Л.В. Бюджетная политика как метод государственного регулирования. - 2-изд. - М.: Дело ЛТД, 2001. Зарипова И.Р., Хафизова В.Р. История развития и современное состояние межбюджетных отношений в России. - Уфа: ГП «Принт», 2001.
16. Дробозина Л.А. Финансы. Учеб. для ВУЗов. - М.: Банки и биржи, 2000.
17. Дж. К. Ван Хорн. Основы управления финансами. Под ред. проф. Соколова Я.В. - М.: Финансы и статистика, 1996. Леткеман И. Совершенствование механизма государственного регулирования бюджетной системы//Рынок, деньги и кредит, 2001, №7.
18. Наговицин А.Г. Бюджетная политика. -М.: Экзамен, 2000. Ткачук М. И. Государственный бюджет. Учеб. пос. 3 - изд. - Минск: Высшая школа, 2000.
19. Финансы: Уч. для вузов. Под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской, Б.М. Сабанти. - М.: Юрайт, 2000.
20. Жамолов Х.Н. Межбюджетные отношения. Сб. текстов лекций. - Т.: ТФИ, 2001.
24. Вахабов А.В., Жамолов Х.Н. Согласование межбюджетных отношений. - Т.: Молия, 2002.

Қўшимча адабиётлар

1. Костюнина Г.М. Международная практика регулирования иностранных инвестиций. Учеб. пос. - М., 2001.

2. Герасименко Г.П., Маркарьян Э.А. Финансовый анализ. Учеб. пос. - М.: ПРИОР, 1996.
 3. Ковалев В.В. Финансовый анализ - управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. - М.: Финансы и статистика, 1996.
 4. Кратко И.Г. Международная предпринимательство. Учеб. пос. - М., 2001.
 5. Курочкин Д.Н. Евро - новая валюта Старого Совета. - М., 2000.
 6. Кутафин О.Е., Фадеев В.И. Муниципальное право Российской Федерации. - М.: Юристъ, 1997.
 7. Лавров А. Проблема становления и развития бюджетного федерализма в России. Становление рыночной экономики в России: Сб. науч. проектов. Вып. 10. - М.. 1997.
 - И. Лившиц А. Я. Основные ориентиры финансовой политики, //Финансы, 1997, № 1
 9. Петров Ю. Оздоровление финансовой системы и нормативные методы государственного регулирования экономики//Российский экономический журнал. 1997., № 3.
 10. Пушкарева В.М. История финансовой мысли и политики налогов. Учеб. пос. - М.: ИНФРА-М, 1996.
 11. Сумароков В.Н. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования. - М.: Финансы и статистика, 1996.
 12. Эрик Хелферт. Техника финансового анализа. Пер. с англ. Под ред. Белых Л. П. - М.: Аудит, ЮНИТИ, 2000.
 13. Boyd J. Inflation. "Growth and Central Banks Theory and Evidence", 1996. Policy Resear ch worcing Poner. 1575. The World Bank. Washington. D. C
 14. EBKD transtition Ronont 1998. Financial sector in transition. European Bank for Beconnts nuction and Development. London 1998.
 15. Hermes N. Lesnik R. Financial System Development in Transition Ekonomies. Jornal of Banking and Finance. Vol. 24.
 16. Moyer C. Financial System. Corporate Finance and Ekonomik Development, in RA Hubbart (ed) Assymetric information. Corporate Finance and investment. A Notional Bueau of Economic 1990 Researck Project Report, University of Chicnyo Press. Chicago.
 17. Steinherr A. An innovatori Package for Financial Sector Reforms in Eastern Euro pean Countries. Jorunal of Banking and Financeial 17.
- Mingaleva Zh About the experience of enterprise's strotegies in crises situation. All Russian scientific conference "Economics" theory methodology, thends of developmrnt: S-Petersburg 1998. Tkacheva Sinnovation Activities Infrastrue, turee as Multi Angent Sysem The 11th Annouol Meeting of the Japan Association for Evolutionary Economics. JAFEE 2000 Tokyo Japan 2000.